TANÁRI PÉLDÁNY — MEGOLDÓKULCS

A sóbánya titka és a rejtélyes gyűrű csodája

Ezt a füzetet ne adjátok oda a diákoknak a nyomozás előtt. Az **utolsó oldal** (a kiélesített portrék lapja) önállóan is kinyomtatható: ha egy csapat helyesen párosított, ezt kapja jutalmul.

1. Arcképek és nevek

Arckép	Név	Névnyom / azonosítás
1. arckép	**Piroska**	Kolostort és mellé egy ötvenágyas kórházat is alapított.
2. arckép	**Erzsébet**	A férje halála után a ferences harmadrend szegényeinek gondozására szentelte magát.
3. arckép	**Jolán**	Egyszer versenyt futott egy közrendű lánnyal, aki győzött.
4. arckép	**Margit**	Visszautasította a cseh és a lengyel király házassági ajánlatát is.
5. arckép	**Kinga**	nincs névnyom — kizárásos alapon derül ki; az ő vallomásai között szerepel a sóbánya-alapítás

2. A gyűrű rejtélye

A gyűrű gazdája: Kinga (5. arckép) · **A bányát ajándékozó király:** IV. Béla · **A gyűrűre ráismerő királyné:** Laszkarisz Mária

3. Vallatási napló — helyes válaszok

#	Beszél	Típus	Állítás	Válasz	Alapja
1	5.	gyors	Ez a hercegnő és Margit édestestvérek, mert mindkettejük szülei IV. Béla és Laszkarisz Mária.	**IGAZ**	5. arckép: „IV. Béla a szülőapám, Laszkarisz Mária az édesanyám.”
2	4.	gyors	Ez a hercegnő végül mégis férjhez ment egy másik uralkodóhoz.	**HAMIS**	4. arckép: „Visszautasítottam a cseh és a lengyel király házassági ajánlatát is — hű maradtam az eskümhöz.”
3	3.	gyors	Ennek a hercegnőnek nem lehetett Szent László az édesapja.	**IGAZ**	3. arckép: „II. András a szülőapám, Courtenay Jolán az édesanyám.”
4	4.	emlék	Az 5. számú arcképen látható hercegnő és Margit édestestvérek, mert mindkettejük szülei IV. Béla és Laszkarisz Mária.	**IGAZ**	5. arckép: „IV. Béla a szülőapám, Laszkarisz Mária az édesanyám.”
5	5.	emlék	A 4. számú arcképen látható hercegnőnek nem lehet leszármazottja a mai királyi családok között.	**IGAZ**	4. arckép: „Nem született gyermekem, és nem mentem férjhez.”
6	1.	emlék	Az 5. számú arcképen látható hercegnőnek férje is beleegyezett abba, hogy ne legyen gyermekük.	**IGAZ**	5. arckép: „Nekem sem született gyermekem — a férjemmel együtt szüzességi fogadalmat tettünk.”
7	2.	emlék	Az 1. számú arcképen látható hercegnőnek nem lehetett II. András az édesapja.	**IGAZ**	1. arckép: „Szent László leánya vagyok.”
8	1.	emlék	A 2. számú arcképen látható hercegnőnek volt férje, aki előbb halt meg nála.	**IGAZ**	2. arckép: „A férjem halála után a ferences harmadrend szegényeinek gondozására szenteltem magam.”
9	3.	emlék	Az 1. számú arcképen látható hercegnő maga is orvosként ápolta a betegeket.	**HAMIS**	1. arckép: „Kolostort alapítottam, s mellé egy ötvenágyas kórházat is — szívemen viseltem a betegek sorsát.”

© 1001 Történet — Szabó Márta · Nyomozói Akták sorozat · oktatási célra

#	Beszél	Típus	Állítás	Válasz	Alapja
10	5.	emlék	A 3. számú arcképen látható hercegnő szegény családból származott, mert egy közrendű lánnyal versenyzett.	**HAMIS**	3. arckép: „Versenyt futottam egy közrendű lánnyal, aki győzött, és tőlem selymet, drága ajándékokat kapott.”
11	2.	emlék	Az 5. számú arcképen látható hercegnő bányász családból származott.	**HAMIS**	5. arckép: „Egy sóbányát én hoztam létre.”
12	1.	emlék	Jolánnak és a 2. számú arcképen látható hercegnőnek mindkét szülője közös volt.	**HAMIS**	2. arckép: „Jolánnal féltestvérek voltunk.”
13	3.	emlék	Az 1. számú arcképen látható hercegnőnek biztosan volt legalább egy gyermeke.	**IGAZ**	1. arckép: „A fiam és a férjem is császár lett.”
14	4.	emlék	A 3. számú arcképen látható hercegnőnek csak ez az egyetlen gyermeke született.	**HAMIS**	3. arckép: „A lányomból francia királyné lett.”
15	2.	emlék	A 4. számú arcképen látható hercegnő és Kinga édestestvérek, mert mindkettejük szülei IV. Béla és Laszkarisz Mária.	**IGAZ**	4. arckép: „IV. Béla a szülőapám, Laszkarisz Mária az édesanyám.”

Pontozás: helyes válaszonként 10 pont (max. 150). Párosítás: 100 pont, az első ellenőrzés ingyenes, minden további −15 (min. 20).

A freskó — kiélesítve

Gratulálunk, helyesen azonosítottátok mind az öt hercegnőt! Az arcok kiélesedtek.

1. arckép — Piroska **2. arckép — Erzsébet** **3. arckép — Jolán** **4. arckép — Margit** **5. arckép — Kinga**

A monda vége

A wieliczkai sóbányát a legenda szerint Kinga hercegnő — IV. Béla és Laszkarisz Mária lánya — kapta ajándékba, és gyűrűje csodálatos módon a mélyben, a frissen megnyitott sótömbben bukkant elő. Kinga később V. (Szemérmes) Boleszláv krakkói fejedelem felesége lett; házasságukban mindketten szüzességi fogadalmat tettek. A wieliczkai bányát a néphagyomány mind a mai napig Kinga bányájának nevezi.